

Цикл

I

Пізнавав я Леніна без екскурсоводів —
Не було музеїв у нашому селі.
Та вже як зберуться діди на колоді —
Де вже тим політикам — замалі!

Взагалі у нас говорять — як ходять:
Прямо, повноросто, навпрошки.
Через кон'юнктуру, мов через колоду,
Чешуть не питаючись дядьки.

А чого б це їм хвостом крутити,
Коли кожне слово іде в зело.
Та й нема такого цабе на світі,
Котре б хлібороба з посади зняло...

Дак ото ж і я,
молоде та зелене,
Зважився спитать: — Товариство діди,
Дуже вже ви гарно
кажете про Леніна,
Як би ж і мені, порадьте, дійти

До тієї книжки
чи до брошури,
Де про все узнать вам довелось? —
Глянули на мене діди похмуро
І сказали так:
— Молокосос.
Ленін був серйозний чоловік,
Не в брошурках (узяли ще моду!),

Жаль, великих родить не кожен вік,
Але як уродить —
то вже уродить!
А чого це так,— сказали діди,-
Сам до тої істини дійди.

II

Пізнавав я Леніна без екскурсоводів...
Де вже там у трясці екскурсоводи!
Мати у колгоспі від третіх півнів,
Баба день крізь день кривуля на вгороді,
Я в чужих баштанах стрічаю північ...
Батько? На запитання наївні
Навіть озиратись ми не хотіли,
Бо у нашій славній Зачепилівці
Тих батьків на пальцях ми лічили.
Так і ті на ноги притомилися —
Узяли собі на поміч милиці.

Дехто замість себе прислав повістки.
Мій — то взагалі пропав безвісти.
Інші, як лягли на дно окопу,-
До сьогодні чесно стережуть Європу.

О такій порі, молоде та зелене, я
Починав, братове, пізнавати Леніна.
Без екскурсоводів, самотужки,
Зошити за поясом, як водиться.
А він мені з читанки гарно мруживсь,
Посміхався приязно, як до родича.

Я до нього зовсім підходив близько,
Певно, лише дітям отак дозволено.
І світилися очі глибоким блиском,
І рясніли зморшки, важкі і зболені.

Він моєму серцю являвся різний:
Молодий і дужий, сумний і грізний.
То лише з майстерень Худфонду —
на подив —
Він чомусь однаким у світ виходив.

Так, мов не любив на світанки дивитися.
Так, мов тільки й мріяв у кабінеті,
Щоб понад майдани здійснати правицю,
Навіть як хотілося зняти кашкета.

А я ж, хлопці, знав, що правиця визнана,
Окрім того, ще ж і рукою звалася,
Котра білим голубом заметалася,
Коли кров між пальцями з рани бризнула.

А вона ж була і не тільки владною,
А такою теплою і тихою,
Коли білий чубчик хлоп'яті гладила
І в жіночих косах коханням дихала.

III

Через гони літ, вже не так і зелений,
Я ще глибше, друзі, ішов до Леніна.
Він мені навстріч — небуденний і різний:
Молодий і древній, м'який і грізний.
Гнівню рокотав непідкупністю всею,
Коли гримував я його під месію.
Відвертався од мене, як від поліна,
Коли аж свербіло пройтись на колінах.
Як він саркастично сміявся, хлопці,
Коли прирівняли його до сонця!
(— Краще вже, — казав, — коли так напосіли,
Бути своєчасним дощем на посіви).
Хмаривсь, коли, перш аніж вибрати двері,
Я на нього зиркав, як на суфлера,

І радів, і схвально кивав бородою,
Коли був я просто самим собою.
Можна б його довго і дуже хвалити
Мармурово-бронзово і в граніті.

Та ніхто й не проти — як гарний пам'ятник,
Коли він під небом людської пам'яті!